

PHẦN I KẾ HOẠCH TỔNG THỂ CỦA THIÊN CHÚA : TÌNH YÊU

Theo Giáo Huấn của Giáo Hội, nội dung mặc khải của Thiên Chúa cho con người bao gồm: Thiên Chúa là ai và kế hoạch của Ngài là gì. Chúng ta tìm thấy khẳng định này trong Sách Giáo Lý của Giáo Hội Công Giáo, số 51 :

Do lòng nhân lành và khôn ngoan, Thiên Chúa đã muốn mặc khải chính mình và tỏ cho biết mầu nhiệm của ý muốn Ngài; nhờ mầu nhiệm đó, loài người có thể đến cùng Chúa Cha, nhờ Chúa Kitô, Ngôi Lời nhập thể, trong Chúa Thánh Thần, và được thông phần vào bản tính Thiên Chúa.

Trong phần 1 này của DOCAT, chúng ta sẽ khám phá ra “nội dung mặc khải của Thiên Chúa.” Một cách cụ thể, chúng ta sẽ khám phá ra Thiên Chúa mà chúng ta tôn thờ và “yêu mến hết linh hồn, hết trí khôn và hết sức lực” là ai và kế hoạch của Ngài cho vũ trụ, cho thế giới và cho mỗi người chúng ta là gì.

1. Khi Thiên Chúa dựng nên thế giới và loài người chúng ta, có phải Ngài đã hành động theo một kế hoạch đã định?

Câu hỏi đầu tiên này liên quan đến vấn đề tạo dựng thế giới [cho phép tôi sử dụng từ “vũ trụ” thay thế cho từ “thế giới”] và con người. Chúng ta có thể viết câu hỏi trên lại như sau: Có phải Thiên Chúa tạo dựng nên con người và vũ trụ theo một kế hoạch đã định không? Hay Thiên Chúa tạo dựng theo “cảm hứng,” mà không có một ý định và kế hoạch nào trước?

Các bạn tìm thấy câu trả lời cho câu hỏi trên trong DOCAT như sau:

Đúng thế, Thiên Chúa đã tạo nên toàn thế giới theo ý định và kế hoạch của Ngài. Ngài đã tạo dựng thế giới và loài người, cũng tương tự như chúng ta nghĩ ra môn chơi cờ với những luật chơi hợp thành một nguyên lý tổng thể. Nguyên lý xuyên suốt quá trình tạo dựng của Thiên Chúa chính là tình yêu. Do đó, kế hoạch của Ngài là con người biết yêu mến và đáp lại tình Chúa yêu thương, và từ đó biết suy nghĩ, nói năng, và hành động trong yêu thương (x. Ep 3,9).

Theo câu trả lời trong DOCAT, chúng ta thấy rằng Thiên Chúa tạo dựng nên con người và vũ trụ theo ý định và kế hoạch từ muôn đời của Ngài. Vậy chúng ta có thể “nhận định” gì hơn cho câu trả lời trên không? Hay chúng ta chấp nhận câu trả lời trên vì nó đã quá đầy đủ? Theo tôi, câu trả lời trên là chính xác, nhưng hình như quá đơn giản và phần nào đòi buộc chúng ta “chấp nhận” nó như chúng ta đã làm lúc còn nhỏ trong lớp học giáo lý. Tuy nhiên, bây giờ chúng ta “đã lớn,” chúng ta phải tìm hiểu những gì chúng ta tin (“đức tin đi tìm sự hiểu biết” [Thánh Anselm]). Thánh Phaolô nói rằng: “Khi tôi là một đứa trẻ, tôi nói như một đứa trẻ, tôi nghĩ như một đứa trẻ, tôi lý luận như một đứa trẻ. Khi tôi trở thành một người đàn ông, tôi bỏ sang một bên những điều trẻ con” (1Cor 13:11). Như vậy, chúng ta cần hiểu sâu và rộng hơn điều hàm chứa trong câu hỏi trên.

Câu hỏi liên quan đầu tiên là: Tại sao Thiên Chúa tạo dựng vũ trụ và con người theo một kế hoạch đã định? Tại sao Ngài không làm theo “cảm hứng” mà nhiều bạn trẻ hôm nay thường làm? Để hiểu điều này, chúng ta cần trở về với thực tế đời sống thường ngày. Trong cuộc sống thường ngày, chúng ta nhận ra rằng: mỗi lãnh vực khoa học (hay trò chơi – như được ví dụ trong câu trả lời trên) luôn được chi phối bởi những ý tưởng, định luật và quy tắc riêng của nó. Một cách cụ thể hơn, khi một nhà khoa học muốn sáng tạo ra một công cụ nào đó thì nhà khoa học đó **trước tiên phải có ý tưởng về điều mà ông muốn sáng chế trong tư tưởng và sau đó tìm ra những nguyên lý chi phối sự vận hành của công cụ sẽ được sáng chế ra.** Ví dụ: khi Steven Jobs sáng chế ra máy Apple, thì trước đó ông ta đã cuu mang ý niệm của Apple trong tư tưởng của mình và những nguyên lý mà cái máy Apple sẽ vận hành. Cùng với hai yếu tố trên còn có yếu tố thứ ba, đó là “động lực.” Quả vậy, khi làm bất kỳ chuyện gì, ai trong chúng ta cũng bị thúc đẩy bởi một “động lực.” Động lực truyền cho chúng ta sức mạnh để thực hiện và hoàn thành điều mình dự tính. Một người cha làm việc không kể mưa nắng chỉ vì yêu thương những đứa con của mình. Ông muốn con cái của mình có cuộc sống ấm no đầy đủ. Động lực của ông chính là tình yêu dành cho con cái.

Từ “động lực” mà tôi dùng ở đây là “chuyên ngữ” của từ “nguyên lý” mà các bạn tìm thấy trong câu trả lời trong DOCAT. Chúng ta không biết động lực thúc đẩy Steve Jobs sáng chế ra Apple là gì. Nó có thể là để nổi tiếng, để đóng góp cho nhân loại trong vấn đề truyền thông và công việc.... Còn Giáo Hội cho chúng ta biết rõ động lực [nguyên lý] mà Thiên Chúa tạo dựng vũ trụ và con người, đó chính là “tình yêu.” Chúng ta tìm thấy lời giáo huấn này trong Sách Giáo Lý của Giáo Hội Công Giáo (số 293) như sau:

Chân lý căn bản, mà Thánh Kinh và Truyền Thống không ngừng giảng dạy và cử hành, là: “Trần gian được tạo dựng để làm vinh danh Thiên Chúa.” Thánh Bonaventura giải thích: Thiên Chúa đã tạo dựng mọi sự “không phải để gia tăng vinh quang, nhưng để biểu lộ và truyền thông vinh quang của Ngài.” Quả thật, Thiên Chúa không thể có lý do nào khác để tạo dựng, ngoài tình yêu và sự tốt lành của Ngài: “Khi tay Ngài được mở ra bằng chìa khoá của tình yêu, thì các thụ tạo xuất hiện.”

Thực tế cũng cho chúng ta thấy rằng, mỗi sản phẩm được chế tạo ra luôn vận hành theo những quy luật của người sáng tạo. Tự cái máy sẽ không thể tạo ra cho mình định luật tự vận hành. Nó chỉ tự vận hành khi nó đi theo quy tắc được đặt định bởi người sáng tạo trong chính nó. Chính vì vậy, khi sáng tạo vũ trụ và con người, Thiên Chúa cũng đặt để vào trong thế giới và con người những “định luật” để chúng tự vận hành để đạt đến mục đích mà chúng được sáng tạo ra. Khi một cái máy không vận hành theo đúng định luật và mục đích nó được sáng chế ra, thì nó sẽ bị “hư hỏng” hay “biến dạng.” Cũng thế, khi thế giới và con người không vận hành theo đúng quy luật và mục đích mà chúng được sáng tạo ra, thì chúng cũng sẽ bị “biến dạng” và “đi xa” (hoặc “đi khỏi”) mục đích mà Thiên Chúa có khi sáng tạo nên chúng. Thiên Chúa tạo dựng con người với mục đích gì? Giáo Hội dạy chúng ta rằng:

*Thiên Chúa, tự vô cùng hoàn phúc. Theo ý do lòng nhân ý tạo dựng con họ được **thông hạnh phúc của Ngài** đã đến người. Thiên*

*bản thể là Đấng hảo và hạnh định hoàn toàn hậu, Ngài đã tự người, để cho **phần sự sống Ngài**. Do đó, và mọi nơi, gần với con Chúa kêu gọi*

*con người, giúp họ tìm kiếm Ngài, nhận biết và đem hết tâm lực yêu **mến Ngài**. Thiên Chúa triệu tập mọi người, vốn đã bị phân tán vì tội lỗi, để họp nhất thành gia đình của Ngài là Hội Thánh. Để thực hiện điều này, khi thời gian tới hồi viên mãn, Ngài đã sai Con Ngài đến làm Đấng Chuộc Tội và Cứu Độ. Trong và nhờ Người Con ấy, Thiên Chúa kêu gọi loài người để trong Chúa Thánh Thần, họ trở nên dưỡng tử của Ngài và do đó, được **thừa hưởng sự sống hạnh phúc của Ngài** (GLGHCG, số 1).*

Trước khi chúng ta chia tay với câu hỏi đầu tiên trong DOCAT, có một vấn đề khác liên quan đến câu 1 này mà các bạn trẻ chúng ta sẽ phải đặt câu hỏi: Nếu mọi sự vận hành theo một kế hoạch đã định của Thiên Chúa, thì đâu là tự do của

con người và vũ trụ? Câu hỏi của bạn là chính xác, nhưng để trả lời cho câu hỏi của bạn, trước tiên chúng ta phải hiểu tự do là gì? Thường các bạn trẻ nghĩ rằng: tự do là muốn làm gì thì làm. Tuy nhiên, trong thực tế có nhiều điều chúng ta muốn làm, nhưng chúng ta không thể vì những giới hạn mà chúng ta đối diện. Ví dụ như tôi muốn chạy 100 kilômét trong 1 tiếng đồng hồ. Nhưng giới hạn của thể lý không cho phép tôi thực hiện điều mình muốn. Hay tôi muốn mua một căn nhà 100 tỉ, nhưng tôi chỉ có 10 tỉ. Vì giới hạn kinh tế nên tôi không thể thực hiện điều tôi muốn. Như thế, trong chính khái niệm về “tự do” đã hàm chứa khái niệm “giới hạn.” Theo luân lý, tự do là khả năng chọn lựa và thực hiện một quyết định (hay hành vi) mà không bị áp lực nội tại hoặc ngoại tại. Còn theo luân lý Kitô Giáo: tự do là khả năng chọn lựa chân (sự thật), thiện (điều tốt), mỹ (cái đẹp) – sâu xa hơn, tự do chính là khả năng chọn lựa Thiên Chúa, là suối nguồn của Chân, Thiện, Mỹ.

Khi chúng ta hiểu tự do theo quan điểm Kitô Giáo, thì chúng ta sẽ hiểu ra rằng khi chúng ta hoạt động theo đúng kế hoạch đã định của Thiên Chúa, tức là chúng ta đi theo đúng mục đích mà chúng ta được tạo dựng, thì chúng ta hoàn toàn tự do. Như vậy, tự do của vũ trụ và con người chính là khả năng chọn lựa đi theo đúng mục đích mà mình được Thiên Chúa tạo dựng nên.